

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Εγώ, ὁ ἁμαρτωλὸς ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, γεννήθηκα στὸ χωριὸ Κότελ¹ ἀπὸ πατέρα τὸν Βλαδισλάβ καὶ μτέρα τὴ Μαρία, καὶ μοῦ ἔδωσαν γιὰ πρῶτο ὄνομα τὸ Στόικο². Ὅταν ἤμουν τριῶ χρονῶ ἡ μτέρα μου πέθανε, καὶ ὁ πατέρας μου πῆρε ἄλλη γυναίκα, ποὺ ἦταν κακιὰ καὶ ζηλιάρα, καὶ μ' αὐτὴν ἔκανε ἓνα ἀγόρι, καὶ μόνο τὸ δικό της παιδί

κοίταζε, και έμένα όλο με έδιωχνε. Με έστειλαν να μάθω γράμματα όταν έγινα έννια χρονώ, γιατί νωρίτερα δέν ήταν δυνατό να πάω στο σχολείο, έπειδή ήμουν διαρκώς άρρωστος και αδύναμος. Σάν πηγα στο σχολείο, έδειξα μεγάλη έπιμέλεια και έξυπνάδα, και γρήγορα έμαθα την άπλη ανάγνωση³. Έπειδή στη Βουλγαρία δέν υπάρχει φιλοσοφική μόρφωση στη σλαβική γλώσσα⁴, άρχισα να μαθαίνω την έλληνική γλώσσα και έμαθα την Όκτώηχο. Όταν άρχισα να μαθαίνω τó Ψαλτήρι, ήρθε είδηση ότι ó πατέρας μου πέθανε από πανούκλα στην Κωνσταντινούπολη τó έτος 1750⁵.

Έμεινα χωρίς πατέρα και χωρίς μπέρα⁶. τότε ήμουν έντεκα χρονώ. Τότε με πήρε σαν γιό του ó αδερφός του πατέρα μου, γιατί δέν είχε παιδιά, και με έβαλε να μάθω τέχνη. Όταν έγινα δεκαεφτά χρονώ πέθαναν γρήγορα, και ó θεϊός και ή θεία μου, ó ένας μετά την άλλη. Άλλα πέθανε και ó θεϊός μου στην Κωνσταντινούπολη, που και οί δυό τους [ó πατέρας και ó θεϊός μου] ήταν ζώεμποροι⁷. Και μ' ανάγκασαν οί πιστωτές του και οί συνεργάτες του⁸ να πάω στην Κωνσταντινούπολη, για να μαζέψω ως γιός του, κατά τó πώς ήταν ή συνήθεια τών ζωεμπόρων, όσα χρήματα είχε να μαζέψει από τούς χασάπηδες⁹. Άλλα καθώς οί χασάπηδες είναι διασκορπισμένοι σ' όλόκληρη την Κωνσταντινούπολη¹⁰ και στα μέρη της Άνατολίας¹¹, θελήσαμε κάποια μέρα να πάμε με έναν από τούς συνεταιίρους του στη μεριά τής Άνατολίας, και πήγαμε στη σκάλα για να περάσουμε με βάρκα. Κοντά στα βασιλικά παλάτια¹² είδαμε βάρκες, και έμεϊς, άνθρωποι άπλοί, καθώς αυτές ήταν κοντά στο Σκούταρι¹³, θελήσαμε μ' αυτές τις βάρκες να περάσουμε στο Σκούταρι. Όταν τις πλησιάσαμε είδαμε σέ ένα μέρος πολύ κόσμος και δύο παλαιστές¹⁴ να παλεύουν. Παραπάνω ήταν τά ψηλά παλάτια, και ποιός ξέρει, μπορεί να ήταν και ó ίδιος ó αυτοκράτορας εκεί. Όταν σταμάτησαν την πάλη, όλος εκείνος ó λαός ξεχύθηκε να πάει προς τά βασιλικά παλάτια. Πήγαμε και έμεϊς μαζί τους και σταθήκαμε ανάμεσα στις βασιλικές πύλες και τó Γιαλι Κιόσκι¹⁵, όπου

ἦταν δεμένες οἱ βασιλικές βάρκες. Σταθήκαμε ἐκεῖ καὶ ἀπορούσαμε πρὸς τὰ ποῦ νὰ πᾶμε. Ἐμφανίζεται ἐκεῖ ἕνας μποσταντζής¹⁶ καὶ λέει: «Τί γυρεύετε ἐσεῖς ἐδῶ; Νὰ φύγετε ἀμέσως ἀπὸ δῶ, γιατί θὰ σᾶς κόψω τὰ κεφάλια». Ἐμεῖς δικαιολογηθήκαμε ὅτι εἴμαστε ἄνθρωποι ξένοι καὶ ἄπλοῖ.

Καθὼς γυρίσαμε πίσω, μᾶς ἔπιασαν οἱ γενίτσαροι¹⁷ ποῦ φύλαγαν ἐκεῖ καὶ ἤθελαν νὰ μᾶς σκοτώσουν, γιατί αὐτοὶ δὲν μᾶς εἶδαν ὅταν περάσαμε μαζὶ μὲ ἐκεῖνο τὸ πλῆθος. Ἀφοῦ γλιτώσαμε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, πήγαμε στὴν κοινὴ σκάλα καὶ περάσαμε στὸ Σκούταρι. Ἦμουν ὅμως νέος τότε καὶ ὁμορφος στὸ πρόσωπο, καὶ οἱ ἐκεῖ Τοῦρκοι σοδομίτες μόλις μὲ εἶδαν, ἀμέσως μὲ ἔπιασαν γιὰ νὰ μὲ ρωτήσουν γιὰ τὰ φορολογικὰ χαρτιά¹⁸. Δὲν βρῆκαν τὰ χαρτιά μου ἐντάξει, καὶ μὲ ἔκλεισαν μακριά, σὲ ἕναν κῆπο. Καὶ οἱ Τοῦρ-